

307.205

ADOPTION OG SAMFUND

LANDSFORENINGEN AF ADOPTANTER

ÅRGANG 4, MARTS 1980, NR. 2.

Adoption og Samfund. Landsforening for adoptanter. Medlemskab kr. 140,- årligt. Abonnement på medlemsbladet kr. 85,- årligt. Giro 2 14 31 35.

HOVEDBESTYRELSEN:

Formand:

Poul Skov Christensen
Strandhaven 29, 4400 Kalundborg.
Tlf. 03 - 51 48 55.

Næstformand:

Erik Heine Nyfeldt
Venedigvej 11, 2300 København S.
Tlf. 01 - 58 29 97.
Sommer: Valhallavej 13, Drøsselbjerg, 4200 Slagelse.
Tlf. 03 - 55 82 36.

Kasserer:

Sven Bøngtson
Bakkegårdsvej 59, 9830 Tårs.
Tlf. 08 - 96 15 49.

Redaktør:

Gerda Skovmand Madsen
Ndr. Ringvej 9, 8850 Bjerringbro.
Tlf. 06 - 68 27 61.

Sagsbehandler:

Lone Schmidt-Jørgensen
Niels Juuls Alle 36, 5250 Odense SV.
Tlf. 09 - 11 67 03.

Margit Riberholt

Pebbelparken 38, Stjær, 8464 Galten.
Tlf. 06 - 95 03 31.

Sekretær:

Ib Jacobsen
Guldøjevænget 81, 5260 Odense S.
Tlf. 09 - 15 00 46.

Juridisk sagkyndig:

Poul Gudberg
Sankelmærksvej 40, 8600 Silkeborg.
Tlf. 06 - 82 99 00.

Suppleanter:

Jørgen A. Simonsen
Kløvervej 1, 6500 Vojens.
Tlf. 04 - 54 21 42.

Torben Bang-Jensen

Kløvermarksvej 9, 2.th., 8300 Odder.
Tlf. 06 - 54 45 77.

LOKALFORENINGER.

Aarhus og Vejle Amter:

Inga Kandborg
Bragesvej 8, 8230 Åbyhøj.
Tlf. 06 - 15 32 55.

Fyns Amt:

Ole Dyrvig
Egernvænget 43, 5800 Nyborg.
Tlf. 09 - 31 44 38.

Københavns Amt og Roskilde Amt:

Københavns kommune, Frederiksberg kommune og Bornholms Amt:

Lis Sørensen
Ejbydalsvej 49, 2600 Glostrup.
Tlf. 02 - 45 46 92.

Viborg Amt:

Jenny Christensen
Syrenvej 3, 7755 Bedsted.
Tlf. 07 - 94 53 45.

Nordjyllands Amt:

Arne Christiansen
Jasminvej 18, 9870 Sindal.
Tlf. 08 - 93 59 41.

Sønderjyllands og Ribe Amt:

J.A. Simonsen
Kløvervej 1, 6500 Vojens.
Tlf. 04 - 54 21 42.

Adoption og Samfund:

Udkommer 10. januar, 10. marts, 10. april, 10. juni, 10. september, 10. oktober, 10. november og 10. december.

Dead-line for meddelelser d. 26. i måneden forud for udgivelsesdatoen.

Redaktion: Ndr. Ringvej 9, 8850 Bjerringbro.

Redaktionsmedlemmer: Inger Nielsen, Engparken 15, 8362 Hørning,

Elin Vejs-Pedersen, Tingvej 2A, 8210 Aarhus NV.

Ansvarsh. redaktør: Gerda Skovmand Madsen.

DONOR- OG REAGENSGLASBØRN.

Det nye år indledtes med megen presseomtale af forsøgene med reagensglasbørn. Der lød advarende røster fra teologiske studerende, liberale politikere, og man nåede så langt som til en forespørgsel til justitsministeren, der dog ikke havde i sinde at gribe ind på nuværende tidspunkt.

Donorbørnene blev også diskuteret. På nuværende tidspunkt mener man, at omkring 100 børn fødes årligt, som er blevet til ved insemination. Det må være de registrerede, altså hospital-registrerede. Ingen ved jo, hvor længe mennesker selv har fundet ud af ved naturmetoden at skaffe sig børn, hvis ægtefællen ikke kunne blive fader. Historien viser eksempler på, at man i hvert fald har vidst at skaffe sig børn, hvis kvinden i forholdet ikke kunne blive moder. Men der har aldrig været slet så megen stigma forbundet hermed. Kvinderne, som ikke har kunnet få børn, har som den underlegne part måttet lide i stilhed, se sig forbigået og kasseret.

Ja, og så bragte Information en artikel om arbejdsmiljøet på det nye Hvidovre Hospital, hvor laboranterne efterhånden var klare over, at deres arbejdsmiljø havde indflydelse på deres muligheder for at føde sunde og raske børn. Fra Socialmedicinsk Institut ved Københavns Universitet var man også klar over risikoen og udvidede bekymringen ved også at afsløre, at hustruer til mænd på bestemte arbejdspladser, f.eks. til narcose-læger, aborterede hyppigere end kvinder i normalbefolkningen.

Det vil altså sige, at når miljøet er medvirkende årsag til den voksende barnløshed, må man være sig disse problemer meget bevidst. Det drejer sig ikke p.t. udelukkende om at afsløre farerne og finde deres årsager og forebygge, men om at hjælpe dem, der allerede er ramt.

For hvad betyder børn? Da den udvidede familie eksisterede, var man ikke så bange for at give et barn fra sig, for man vidste, at det ikke var for altid. Man vidste også, at man før eller senere ville få andre børn, der var i miljøet. Men i dag, hvor hovedparten af os lever i kernefamilier, er børn en af de væsentligste menneskelige kontakter vi har. At berøve mennesker muligheden for at få børn, er at berøve dem en af deres væsentligste menneskelige kontakter.

En af mulighederne er kollektiverne, der i hvert fald viser en vej. Her er det muligt at leve sammen med børn, selv om det ikke er ens egne. Men samlivet i kollektiverne er ofte temmelig kortlivede. Man kan ikke basere hele sit liv på at skulle leve i kollektiv.

Spørgsmålet er også, hvor meget det betyder for mennesker at få et barn, der ligner een selv? Kan man være far til et barn, der ikke ligner een selv? Kan man nøjes med at glæde sig over, at barnet har visse træk til fælles med dets moder? Jeg føler, der er en vis risiko forbundet hermed, især nu, hvor ægteskaber synes at være meget sårbare, og det efterhånden accepteres, at man må forvente at skulle leve i mere end et parforhold i sit liv.

Adoptioner har vist, at mennesker kan holde lige så meget af adopterede børn som af deres egne. Adoptivforældre siger, at der ingen forskel er, udover den forskel der altid er: Man kan holde mere af det ene barn end af det andet, også når det er ens biologiske børn.

Adoption er i hvert fald en måde at løse barnløshedsproblemet på, og den løser samtidig et andet problem: Forældreløse børn får forældre.

For nogle år siden var den tanke fremme, at man ikke burde sætte børn i verden, når der fandtes børn, der havde brug for et hjem, oven i købet børn, der sultede og led nød. Men den kan vi nok ikke komme så langt med, når barnløse rejser verden rundt for at finde et barn, der er ledigt til adoption. Det

var ellers nærliggende at kræve, at man ikke forsøgte med reagensglasbørn og donorbørn så længe, der var forældreløse børn i verden.

Ledige børn til adoption vil vel også snart være et særsyn, endskønt nøden slet ikke er afskaffet og ikke ser ud til at blive det foreløbigt. Politikerne i mange U-lande ser det som en ny form for undertrykkelse, udøvet af den kapitalistiske verden, ikke alene berøver vi dem mulighederne for at tjene til livets ophold og give dem rimelige levevilkår, men når nøden er størst, kommer vi også og henter deres børn. Adoptivforældre har - måske mere end andre - øjnene oppe for den uretfærdighed, der øves.

Hver gang en nybleven adoptivmor eller -far, står med sit barn i armene for første gang, kan de ikke lade være med at tænke på dem, der har givet dem barnet. Ingen er formentlig bedre end adoptivforældre til at finde alternativer for nødstedte børn og deres familier. Når de får overskud kan de formentlig også være medvirkende til at skabe større social lighed i verden. Men om vi også kan medvirke til at skabe oversigt og indblik i hele det store område, der berører de ufrivilligt barnløse er straks sværere, men eet er givet: Det er ikke alene et problem om barnløshed, om at skaffe børn til barnløse, om at finde årsager til barnløshed, det er også en lang række tilstødende problemer, som ingen i dette land eller i noget andet land har overblik over eller all-round indsigt i.

Gerda Skovmand Madsen

NYT FRA LOKALFORENINGERNE

Lokalforeningen for Københavns og Frederiksberg kommuner, Københavns, Roskilde og Bornholms amter.

Referat af lokalforeningens efterårsmøde og generalforsamling i Adventskirkens krypt mandag den 29. oktober 1979.

Bjørn Skat Petersen blev valgt til dirigent og gav ordet til formanden Erik Nyfeldt.

Erik aflagde bestyrelsens beretning som følger:

Bestyrelsens beretning for perioden 25.10.1978 til 29.10.1979:

På den den 24.10.1978 afholdte generalforsamling blev flg. bestyrelse for lokalforeningen valgt, og på et efterfølgende bestyrelsesmøde konstituerede den sig som følger: Jeg selv som formand, Lis Sørensen som kasserer og Kirsten Bisgaard Petersen som sekretær. Suppleanter: Bjørn Skat Petersen og Hans Sørensen. Det er en selvfølge, at suppleanter - så vidt de kan - deltager i bestyrelsesmøderne. Da jeg selv er næstformand i hovedbestyrelsen blev den ordning truffet, at lokalforeningens adresse er kassererens.

Af arbejde - som har optaget os meget stærkt - men som vi desværre kun kan gøre meget lidt ved, kan nævnes Adoptionsnævnets notat til justitsministeren vedr. nedbringelse af ventelisten over ansøgere til adoption af danske børn, hvoraf bl.a. fremgår, at man vil forundersøge ansøgere pr. tilmeldt årgang begyndende bagfra, og så arbejde sig fremad. Har godkendte familier ikke fået anvist barn inden for et år fra godkendelsestidspunktet, vil ansøgerne blive slettet af ventelisten. Man nævner ikke med et ord, at disse familier måske havde mulighed for at adoptere et udenlandsk barn, man tager ej heller hensyn til de selvbestaltede alderskriterier!

Vi har også haft rigeligt at gøre med at fodre biblioteker og andre interesserede med materialer og oplysninger om vor forening.

Vi er i bestyrelsen enige om, at personer der ønsker vor hjælp i en adoptionssag, skal indmelde sig i vor forening, før de kan få den ønskede hjælp.

På det den 7. oktober afholdte "Nyborgmøde" mødte alle bestyrelsesmedlemmer fra vor lokalforening op. Her blev bl.a. diskuteret foreningens a jourføring af lovene, som skal vedtages på landsforeningens generalforsamling den 10. november på Nyborg Gymnasium.

Endvidere blev omtalt resolutionen fra "Nordisk Adoptionsmøde" afholdt i København den 22.-23. september, gående ud på ensrettede regler for adoptivbørn, ligestilling mellem biologiske- og adoptivforældre og indfødsret og statsborgerskab fra det øjeblik barnet forlader sit tidligere hjemland. Resolutionen er tilsendt: Nordisk Råd, de nordiske regeringer og ansvarlige ministre i de respektive nordiske lande. Det blev på dette møde ganske klart, at Danmark er det land, som har de mest usmidige adoptionsbestemmelser, og det vakte stor undren - især i Sverige - at der i Danmark findes 3 formidlende organisationer og en forældreforening, idet man fandt det naturligt, at formidling og "forældrepleje" hørte sammen.

Lokalforeningen har i det forløbne år afholdt 2 medlemsmøder, det første den 15. maj her i krypten, hvor vore gæster var Vita Pruzan - som også er vor gæst i aften - tropelægen Sven Fogh og juristen Knud Esben Hansen. Mødet var velbesøgt, vi talte deltagerantallet til 39, og vi mener selv, at det var en succes.

Den 18. august afholdt vi familiekomsammen i "Kuben", hvor vejrguderne virkelig var med os. Vi fik alle nogle hyggelige og dejlige timer med vore børn, og det er vort indtryk at alle 29 voksne og 22 børn var mere end godt tilfredse. Vi vil bestræbe os på - også i det kommende år - at kunne mødes med medlemmerne både til lærerige og fornøjelige timer.

Lokalforeningen har i Københavns kommune 14 medlemmer, 39 personer/institutioner som får vort blad gratis og 8 abonnenter. I Københavns Amt er tallene henholdsvis 37, 2 og 5, i Roskilde Amt 9, 1 og 1 og på Bornholm 2, 2 og 0. Det vil sige, at lokalforeningens totale medlemstal er 62, 42 gratis blade og 14 abonnenter. Da ADOPTION OG SAMFUND ialt har 314 medlemmer vil det sige, at 19,8% af medlemsskaren hører ind under vort område. Hvis Frederiksberg Amt - og det vil jeg vende tilbage til senere - lægges ind under vor lokalforening forøges tallene med henholdsvis 23, 8 og 2. I så fald har vor lokalforening 27,2% af foreningens samlede medlemstal.

MINDEORD:

Den 7. oktober modtog vi det - desværre ventede - men meget triste budskab, at TYTTE BOTFELDT var afgået ved døden. Tytte har i mere end 20 år kæmpet børnenes sag, de handicappede, de nødstedte og de glemtede børn. Tytte var den, som optog kampen for de farvede børn, og i 1964 medførte det stiftelsen af LANDSFORENINGEN GLEMTE BØRN, og i 1967 var hun medstifter af TDH, hvis adoptionskontor hun var leder af til sin død. Nævnes kan "gadedrengeskolerne" i Bangladesh, Pigeskolen i Dacca, som har fået hendes navn, også "MOTHER THERESAS" arbejde i Indien havde Tyttes bevågenhed. Nævnes skal hendes arbejde med tyske ferie børn, den såkaldte "GULDBERG-PLAN", som gennem årene har skaffet flere hundrede tyske mulatbørn ferieophold hos danske familier. Tytte førte ofte lange og hårde kampe med myndighederne, og selv om hendes fremfærd ikke just var diplomatiets og kancellisproget stod der respekt om hende, og det var hende en meget stor glæde, da hun for ikke så lang tid siden fik formidlingsret til hele verden.

Børnenes ven, vor gode kammerat - frontkæmperen - er gået bort: Det vil ikke være i Tyttes ånd, at mindes hende ved stilhed, vi vil derfor lade bøssen gå rundt, og det indkomne beløb til tilgå GUNAPLA i Sri Lanka, som så brændende ønsker at oprette et børnehjem.

PUNKT 4 PÅ DAGSORDENEN, (Frederiksborg Amt):

Den 24.09.1979 afholdt Frederiksborg Amt sin generalforsamling, fremmødt var en reduceret bestyrelse = 2 personer og 2 medlemmer, som blankt erkendte, at de var kommet for at høre det efterfølgende foredrag. Det viste sig umuligt at få valgt en bestyrelse, og der blev derfor indkaldt til ekstraordinær generalforsamling, som skal afholdes den 24.10.1979. Den nuværende bestyrelse tror ikke det vil være muligt at køre lokalforeningen videre som selvstændig lokalforening, og den har derfor søgt om optagelse i vor lokalforening. Vi i bestyrelsen kan gå ind for en sammenlægning.

Beretningen blev eenstemmigt godkendt.

Erik aflagde det reviderede regnskab, som blev eenstemmigt godkendt.

Det blev efter nogen diskussion vedtaget at sammenlægge lokalforeningen for Frederiksborg Amt med vor lokalforening.

Formanden var på valg og blev eenstemmigt genvalgt.

Begge suppleanter var på valg. Bjørn blev genvalgt. Hans Sørensens ønskede ikke genvalg og Jonna Westergaard Christiansen blev valgt som ny suppleant.

Ingen indkomne forslag.

Eventuelt.

Det af Lis udfærdigede brev og spørgeskema blev omdelt til de ca. 30 fremmødte medlemmer, og Bjørn knyttede et par kommentarer til skrivelserne.

Herefter blev medlemmerne spurgt om deres interesse for det påtænkte julearrangement den 5.1.1980 og ca. 12 meddelte, at de ville deltage.

Derefter takkede Erik og erklærede generalforsamlingen afsluttet.

Anden del af mødet blev indledt af Vita Pruzan.

Vita Pruzan redegjorde for sin undersøgelses resultater i forbindelse med følgende fire spørgsmål.

1. Børnenes biologiske baggrund. (Hvordan informere?)
2. Betydningen af barnets alder ved ankomsten.
3. Racefordomme.
4. Søskenforhold (jalousi).

Derefter omtalte og refererede Vita Pruzan kort Ingegård Gardells undersøgelse af svenske adoptioner af udenlandske børn.

Deltagerne blev dernæst opdelt i 4 grupper, hvor man så diskuterede oplæggets fire spørgsmål.

Efter gruppediskussionen blev Vita Pruzan spurgt om hendes undersøgelse fra 1974-75 vil blive fulgt op på et senere tidspunkt. (Når børnene har nået pubertetsalderen, eller efter denne). Dette er der endnu ikke taget stilling til, men jo flere opfordringer, der kommer til en sådan follow-up undersøgelse, jo større er chancerne for, at en evt. bevilling vil blive givet.

Erik takkede Vita Pruzan for, at hun endnu engang havde stillet sig til rådighed ved et af vore medlemsmøder, og erklærede herefter mødet afsluttet.

Lokalforeningen for Nordjylland.

Annelise og Lars Lund har besøgt bistandsprojekter i Bangladesh og i den anledning er der udstilling og lysbilledforedrag den 20.4.1980 kl. 14.30

på Danmarks Biblioteksskole, Langagervej, Aalborg.

Lokalforeningen for Nordjylland har taget initiativ til legestue for børnene under foredraget.

Alle er velkomne.

ET HJERTESUK.

Kassereren oplyser, at girokort til indbetaling af kontingent i disse dage udsendes til samtlige medlemmer. Adoption og Samfund giver i forvejen sine aktive medlemmer nok at lave, - og kassereren har også en del at se til. Derfor vil det hjælpe ham utroligt, hvis medlemmerne overholder betalingsfristen. Det er både tidskrævende og dyrt at sende rykkere og nye girokort ud. Så derfor: Send kontingentet!

Den Danske Bangladeshforening:

FILM OG GENERALFORSAMLING.

Folkekirkens Nødhjælp har produceret to nye film

Kvinde i Bangladesh
og
En chance for Bangladesh

Efter filmene kaffepause, herefter

Ordinær generalforsamling i Den danske Bangladeshforening

Dagsorden i henhold til vedtægterne. Forslag, som medlemmer ønsker behandlet ved generalforsamlingen skal være indsendt til formanden senest 1. marts, således at de i givet fald kan tilsendes medlemmerne til orientering.

Under eventuelt: En drøftelse af festligholdelsen af 10 året for Bangladesh uafhængighed 1981.

Tid: Lørdag den 12. april 1980 kl. 14.30.

Sted: Kildeskovhallens Mødelokale, Adolfsvej 25, Gentofte. Kildeskovhallen har svømmehal og en glimrende cafeteria.

BREVE FRA LÆSERNE:

Forskelsbehandling af adoptivforældre og biologiske forældre!

I Adoption og Samfunds nummer for januar 1980 kan man s. 4-5 læse et diskussionsoplæg over temaet "Ligestilling mellem adoptivforældre og biologiske forældre".

I konsekvens heraf indledes indlægget med nogle ganske fornuftige betragtninger om menneskers lige muligheder for at få børn. Angående adoption følger derefter et afsnit, der går ind for menneskers ulige muligheder for at få børn. Denne del af indlægget er stort set et forsvar for vort "gældende" (af adoptionsnævnet knæsatte) adoptionssystem, ifølge hvilket de mennesker, der ikke har haft den lykke selv at kunne producere et barn, skal gennemgå diverse (læs: de værste) "undersøgelser" i form af timelange samtaler med sagsbehandler, psykiater og psykolog, der ihærdigt prøver at finde noget, der kan tale imod en godkendelse som adoptivforældre.

Forfatteren skriver, at "barnløsheden allerede kan have forårsaget sådanne psykiske skader, at man kan være uegnet som forældre". Hertil er for det første at sige, at det gør adoptionsmyndighederne deres bedste for, idet der skal have været tale om mindst fem års samliv, før godkendelse vil være mu-

lig. For det andet kan indvendes, at en sagsbehandler/psykiater ofte vil se sådanne "skader", hvor der blot er tale om menneskers brændende ønske om at få et barn.

Tilsvarende kan anføres, når forfatteren skriver, at der kan være "andre" (?) fysiske, psykiske og sociale årsager, der kan gøre mennesker mindre egnede" til at adoptere. Hvem kan egentlig efter en samtale med et par mennesker hævde med blot nogenlunde sikkerhed, at de ikke vil være egnede som forældre? Måske kunne undersøgelsen stå på fastere grund, hvis ansøgerne havde børn i forvejen. Men her kan man i Viborg komme ud for en psykiater, der hævder, at et par ansøgere har fungeret godt som forældre til første barn, men ikke desto mindre erklærer dem uegnede som forældre til barn nr. 2, idet han henholder sig til resultatet af en psykologisk testning.

Ved dette sted i læsningen af det omtalte indlæg måtte man tro, det var adoptionsnævnets formand, der havde skrevet alt dette, som systemet dækker sig ind under. Som om det væsentligste omkring en godkendelse ikke måtte være, om de pågældende ansøgere holder af børn og virkelig vil hellige sig børn!

Til sin forbløffelse ser man så, at forfatteren er en af Adoption og Samfunds egne folk, nemlig Gerda Skovmand Madsen. Andetsteds i samme blad (s. 6) giver hun et fint eksempel på, hvordan en sagsbehandler arbejder: "Når jeg møder adoptanter, der benægter raciale problemer i forbindelse med adoption, mener jeg, at de savner en væsentlig dimension i deres overvejelser omkring dette at adoptere et barn af en anden race. Vi er nødt til at gøre os klart, at vi selv er racister på bunden, ligesåvel som vort omgivende samfund er det, og anerkender vi den ikke, er vi ikke i stand til at hjælpe vore børn". Selvfølgelig vil ingen adoptionssøgende sige ja til et spørgsmål om at være racister, hvis de gjorde det, kunne de være helt sikre på ikke at blive godkendt. Det er et spidsfindigt spørgsmål af typen: "Hvorfor vil du adoptere barn?" "Hvilken opdragelse har du tænkt dig at give barnet?" - spørgsmål, der lægger op til, at hvad man end svarer, vil sagsbehandler/psykiater/psykolog straks kunne vende og dreje svaret så tilpas, at det kan indpasses som led i et eller andet postuleret psykologisk trauma. Gerda Skovmand Madsen kan have megen ret i, at racismen trives i vort samfund, og her har vi vel dybest set forklaringen på adoptionsmyndighedernes påberåbelse af "barnets tarv", nemlig at de ikke ønsker at få for mange "fremmede" børn til landet.

Gerda Skovmand Madsen vil uden tvivl være vort nuværende adoptionssystem en god kvinde. Men en holdning som hendes er ikke gavnlige for foreningens medlemmer og slet ikke for disse (ønskede) børn.

Niels Uffe Dahl

ADOPTIONSMOTIVER.

Af Gerda Skovmand Madsens artikel i januarnummeret fremgår det, at adoptanters ønsker om et lille barn skulle være særlig egoistiske. Er ønsket om at få et barn ikke altid egoistisk, også for biologiske forældre? Ingen kan vel påstå, at disse sætter børn i verden for at gøre barnet en tjeneste. De er hverken idealister eller egoister, de får bare børn!

Ligeledes skriver Gerda Skovmand Madsen at hvis man har et "ægte behov" (hvad så siden det er) for at få et barn, skulle man nok kunne abstrahere fra ønsket om et lille barn, og i stedet vælge et af de vanskeligt placerbare børn. Men så enkelt er det jo ikke. Som Gerda Skovmand Madsen selv skriver, kræver disse adoptioner et stort overskud, og føler man selv, at man ikke har dette overskud, nytter idealismen jo ikke og man må "egoistisk" vælge et lille barn. Derfor må udtrykket "tage til takke med" som Gerda Skovmand Madsen hæfter på de familier, der påtager sig denne langt mere krævende opgave, un-

dre mange. Det kunne være interessant at høre hvilke dårlige erfaringer i så henseende Gerda Skovmand Madsen har, og i det hele taget kunne det være godt at høre fra familier, der har adopteret store eller handicappede børn, da kendskabet hertil både kunne give mod, støtte og vejledning til kommende adoptanter.

Endvidere skriver Gerda Skovmand Madsen "det siges, at adoptivforældre er mere sårbare overfor børnenes præstationer end biologiske forældre". Vi kunne tænke os at vide, hvem der siger det? Efter vores mening er alle forældre, med de undtagelser der altid vil være, interesseret i, at det går deres børn bedst muligt, og usikkerheden med hensyn til at slå til, er vel et kendetegn for vor tids forældregeneration, hvor vi er udsat for mange flere påvirkninger, end man var for bare en generation siden.

Gerda Skovmand Madsen slutter med at det er en uhyre kompliceret sag at være adoptant og tage et forældrelost barn til sig, det er korrekt, men et barn (biologisk eller adopteret) er jo en stor og kompliceret opgave, og vi synes ikke at adoptivforældre skal grupperes som idealister eller egoister, men som forældre.

Adoption kan synes at være en enkel sag, skriver Gerda Skovmand Madsen, og den kunne blive meget mere enkel, hvis vi lod være at skyde hinanden motiver i skoene, og i stedet hjalp hinanden med de forskellige problemer vi har. • • •

Er det ikke på tide at få afmystificeret det at adoptere?

Kirsten Thayer
Bente Haarup

Mere om adoptionsmotiver og forskelle på adopterede og biologiske børn.

Efter at have læst LH's dejlige, levende indlæg i sidste blad samt Gerda Skovmand Madsens overvejelser omkring adoption af ældre børn føler jeg også trang til at deltage i en sådan debat.

Først vil jeg komme med et par udtalelser til Gerda Skovmand Madsen omkring motivet til at adoptere børn. Du mener, at man i overvejende grad bør gøre det for barnets skyld, - dette mener jeg er meget farligt, hvilket du også selv er inde på. Personlig mener jeg, at hvad enten man får et barn ad biologisk vej, eller man adopterer et barn, er motivet det samme. Man har et stort og inderligt behov for at bruge sine forældrefølelser, og et barn kan dække ens behov. - Måske er det egoisme -, men samtidig dækker man vel også som forældre barnets behov, behovet for forældre, og så er resultatet forhåbentlig en glad og tryk familie.

Hvorfor ønsker man så et lille barn? For mig at se er det aldeles indlysende: Da vi søgte om adoption, ønskede vi et barn under et år. - Vi havde i forvejen et biologisk barn på ca. 1 år, og denne graviditet og fødsel havde været meget belastende, - forud for den endnu en fødsel med et dødfødt barn som resultat. - Vi var ikke i tvivl om at vi skulle have et lille barn. Det må også ses på baggrund af min uddannelse som børnehavepædagog, hvor al professionel læsning om børn netop behandler vigtigheden af barnets allerførste år. - Havde jeg ikke haft den viden som baggrund, havde vi nok taget det mere uheldigt om barnet var 1/2 - 1 - 2 år. - Men som LH skriver, kan man risikere at få et barn der nemt tilpasser sig, men det kan også være et barn, der kræver hele familiens indsats i meget lang tid. - Man skal være stærk både fysisk og psykisk for at kunne klare en så krævende opgave, som det er at få et barn på 5-6 år eller et handicappet barn.

Vi turde simpelthen ikke binde an med en sådan opgave, vores biologiske barn havde krævet meget af os p.g.a. sygdom, og vi havde på vores egen krop følt, hvor belastende det var.

Hvis man adopterer et ældre barn, ved man jo heller ikke hvilke oplevelser barnet har haft, og man må hele tiden prøve sig

frem, hvis barnets reaktioner tyder på belastende oplevelser. Jeg ved med mig selv, at det ville kræve umenneskeligt meget af mig selv, så meget at mine omgivelser overhovedet ikke kunne være tjent dermed. - Det job, som jeg har, måtte måske opgives til fordel for et barn.

Jeg er af den opfattelse, at forældre til adoptivbørn har overvejet tingene så grundigt, og alle de prøvelser, de har været igennem undervejs, har været med til at ruste dem og motivere dem til den opgave, der venter forude.

Som LH skriver tror jeg også, det er meget rigtigt, at man ikke tilsidesætter alle ens egne behov til fordel for børnene. - Naturligvis kan det ikke undgås at noget smutter til fordel for børnene, men jeg tror, at vi skal passe på, at hele vores tilværelse ikke "blot" er børnene. Det kan nemlig give de problemer som LH omtaler så som skyldfølelse, dårlig samvittighed og følelsen af at stå i taknemmelighedsgæld til sine forældre.

Jeg tror, at mange mennesker ville kunne klare at adoptere både handicappede og ældre børn, men at tale om et ægte behov, (som Gerda Skovmand Madsen gør), mener jeg er meget farligt. Adoptivforældre skal på ingen måde føle at deres behov er mere eller mindre ægte, og jeg gad nok også se hvilke der kan vurdere ægtheden af andre menneskers behov.

At man som adoptivforældre er mere sårbar, mener jeg nok er lidt af en tilsnigelse. Vi har en "hjemmelavet" og en indført, som vi siger, og vi føler ingen forskel i vores følelser for de to. Med hensyn til ambitionerne for børnene, ligger det vel lige så meget i det, at man som adoptivforældre ofte er noget ældre, mere erfaren, end de fleste andre, når de bliver forældre. - Man er mere etableret, og har måske oven i købet fået næsten alt, bare ikke på det følelsesmæssige område. - Derfor går man måske mere op i børnene, prøver at tilgodese børnenes behov, mens mange helt unge, der får børn, blot lever livet videre, og så må børnene selv passe sig ind i forældrenes mønster.

Som adoptivforældre er man mere udsat for omgivelsernes vurdering af ens måde at være forældre på. - Min datter på 3 var med i byen og reagerede som de fleste 3-årige på et opslag om køb af en taske til 62 kr. - hun stampede i gulvet, og skreg. Inden for 3 min. havde jeg haft de to første henvendelser fra ældre damer om, hvad jeg dog gjorde ved hende. - Vi kom dog begge over det - uden tasken.

Når man selv kan avle børn er der ingen, der spørger om ens motivering, følelser, ønsker og behov, - men vil man adoptere sine børn, skal man motivere det hele både før og efter. - Man "tør" snart ikke sende sine børn til spil, sport eller andre arrangementer, fordi man kan opfattes som om man har store ambitioner på sit barns vegne.

Jeg kender heldigvis mange forældre til børn (både biologiske og adopterede) som på en sund, tryk og fornuftig måde har klaret opgaven uden at det er gået ud over forældrenes behov udad og indad til. - I vores familie har vi ikke følt forskel på vores følelser før og efter vores to forskelligartede "graviditeter", - det er nok mere ens omgivelser, der reagerede på det, og det må vi lære både børnene og os selv at kunne klare. - Vi må se i øjnene, at det at adoptere børn er en anderledes måde at blive forældre på, og vi vil alle dage blive lagt mere mærke til end andre, men det er en ligeså dejlig måde - blot lidt mere besværlig.

H.M.

Svar på debatindlæggene:

Jeg er glad for at så mange har reageret og føler, at sidste nummer, hvor "tyndt" jeg end opfattede det, trods alt har haft et formål og har fået nogle læsere til at gribe fat i pennen. Det er nemlig vigtigt, at så mange som muligt giver deres mening til kende og kommer frem med deres synspunkter, derved får vi muligvis også nogle nye synspunkter frem, som hidtil har været overset i debatten.

Jeg kan ikke her komme frem med svar på alle kritikpunkterne, men til Niels Uffe Dahl vil jeg blot sige: Jeg er sikker på, at din indignation over at få ordet racist ind i debatten, har fået dig til at overveje den del af problematikken. Og det er formålet. Jeg tror fuldt og fast på, at man nok skal klare de problemer, man er vidende om eksisterer, mens de problemer, man ikke kender navnet på, er farlige.

Når jeg er bekymret for raceproblemet er det fordi, det er så nemt at være mig: En idealist (måske) som har adopteret to små piger, som får glansen af herligheden og overlader problemerne til - pigerne. Det kan smerte mig, det kan gøre ondt, men jeg kan gøre så lidt. En dag jeg gik og spekulerede på de adoptanter, der så selvsikkert tilbageviser min ængstelse, når jeg fremkommer med den, kom jeg pludselig i tanker om, hvordan jeg har set andre reagere, når problemer, som de selv var bange for, blev taget op: De forsøgte at afværge diskussionen ved at vise problemet tilbage, ofte med et smil, der kunne tydes som bedrevidende, men jeg kom i tanker om, at den holdning snarere betyder, at man også selv er skrækkelig bange. Og så mener jeg, at vi skal gøre som Kirsten Thayer og Bente Haarup foreslår: Afmystificere det at adoptere. Det gøres bedst ved at få tingene frem, ikke ved at vende problemerne ryggen og skjule en ængstelse eller usikkerhed. At adoptivforældre er mere sårbare end biologiske forældre overfor børnenes præstationer er naturligvis en generalisering, men i den praksis, der gik forud for adoption af udenlandske børn, søgte man bevidst gennem matchningen at hindre, at adoptivforældre blev udsat for skuffelser m.h.t. barnets senere præstationer ud fra en ængstelse for, at forældrene ville afvise barnet, levede det ikke op til deres forventninger. I udlandet nærer mange mennesker den samme ængstelse, idet de er bange for, at adoptivforældrene vil afvise barnet, når de oplever, at det møder hindringer p.g.a. sin race, når det skal til at bevise, hvad det dur til. De udtrykker det undertiden sådan: De (hvide) ønsker en lille brun dukke at lege med så længe den er sød og lille, men når dukken bliver stor, får piben en anden lyd.

M.h.t. problematikken omkring adoption af større børn, d.v.s. børn over tre år gamle, har vi haft en række artikler i årenes løb. I 1978 har vi haft flere artikler og bl.a. også gennemgået "Att Adopteras" temanummer om adoption af større børn, der iøvrigt er fulgt op af en bog om samme emne af Gertrud Hægglund.

I anmeldelsen af Barbara Tizard's bog: "Adoption - a Second Chance" og ligeledes i anmeldelsen af Ingegärd Gardell's "Internationella Adoptioner" berøres problemet ligeledes. Men er der et behov herfor - bladet får jo stadig nye læsere - vil vi gerne tage emnet op igen. Det er ikke blevet mindre aktuelt.

Gerda Skovmand Madsen

Miljøet som årsag til barnløshed og komplikationer ved graviditet og fødsler.

Der er ved at gå hul på bylden. Emnet er blevet aktuelt. Bo Warmings donorvirksomhed har været omtalt. Reagensglasbørnene er på vej til at blive en realitet. Der er blevet lavet en film, som netop har premiere i større biografer landet over i skrivende stund (8. febr. 1980).

Dagbladet Information bragte 12.-13. januar 1980 et interview med 3 laboranter, der vovede at bryde tavsheden, skønt det

næppe er velset i arbejdsgiverkredse. Samtidig oplyste læge Jørgen Olsen, Arbejdsmedicinsk Institut, Københavns Universitet, at "Kvinder, gift med narkoselæger, har dobbelt så mange aborter som andre kvinder", og det viser, at det ikke kun er et kvindeproblem.

Jeg henvendte mig til en af de tre laboranter, Helle Bagge, der svarede:

".... Jeg må give dig ret i, at der må være en klar sammenhæng mellem arbejdsmiljø og den tiltagende barnløshed, som du skriver om (Adoption og Samfund nr. 1, 1980). Jeg må indrømme, at jeg ikke har koncentreret mig så meget om fænomenet barnløshed, da det har været andre problemer, der har været aktuelle for os i Blodbanken på Hvidovre Hospital. Af følgende liste kan du se, at vi har haft temmelig mange problemer. Listen omfatter kun den periode, Blodbanken har eksisteret, nemlig fra december 1975 og til nu. De omtalte tidligere graviditeter har fundet sted ved ansættelser på andre arbejdspladser.

Totalt antal graviditeter blandt 30 kvindelige ansatte i Blodbanken, Hvidovre.

Lab. 1.

Jan. 76. Spontan abort i 4. måned.

Juli 78. Fødte ved kejsersnit dreng, 4200 gr. Barnet lå omvendt, derfor kejsersnit.

Jan. 76. Spontan abort i 8. uge.

Marts 77. Fødte dødfødt barn i 40. uge. Fosteret skønnedes at have været dødt fra ca. 36. uge. Moderkagen næsten lukket til af blodpropper.

Okt. 78. Fødte ved kejsersnit, 5 uger for tidligt, grundet faldende østrioler. Fødselsvægt 2200 gr. Pige. Barnet på Fuglebakken.

Lab. 3.

Marts 77. Spontan abort i 4. måned.

Aug. 78. Fødte normalt, og til tiden, men efter et meget kompliceret svangerskab med mange indlæggelser p.g.a. blødninger. Pige, 3600 gr.

Juli 79. Atter gravid. Allerede 1 indlæggelse p.g.a. blødning. Forventet nedkomst april 80.

Lab. 4.

Juli 77. Normal graviditet, ukompliceret fødsel, to tidligere graviditeter, den ene ukompliceret, den anden kompliceret af blødninger.

Lab. 5.

Nov. 78. Normalt svangerskab, men kompliceret fødsel med placentalsøning. Sectio-beredskab. Pige 3150 gr. Barnet på Fuglebakken, p.g.a. vejtrækningsbesvær og vand i lungerne.

Lab. 6.

Dec. 78. Normal graviditet, ukompliceret fødsel, pige, men med lav fødselsvægt, kun 2650 gr.

Lab. 7.

Jan. 79. Spontan abort i 3. måned. En tidligere graviditet kompliceret af blødninger.

Juni 79. Atter gravid. Allerede 1 indlæggelse p.g.a. blødninger. Forventet nedkomst april 80.

Lab. 8.

Juni 79. Fødte ved sectio p.g.a. grønligt fostervand og uregelmæssig hjertelyd hos fosteret. Havde gået ca. 14 dage over tiden. Dreng 3300 gr.

Lab. 9.

Aug. 79. Fødte til tiden efter ukompliceret svangerskab. Dreng 2350 gr. Barnet på Fuglebakken, p.g.a. vejtrækningsbesvær, urinvejsinfektion og den lave fødselsvægt.

Lab. 10.

Jan. 80. Normal graviditet, dog let forhøjet blodtryk. Dreng 4350 gr. Barnet har vistnok en stofskiftesygdom, det vides ikke hvilken. En tidligere graviditet ukompliceret. Fødte denne gang ved sectio, grundet snævert bækken.

Jeg har læst i Politikens kronik af John Philip og Jørgen Starup: "Ægtransplantation: En behandling for barnløshed", den 22. januar 1980, at 12% af alle langvarige parforhold forbliver barnløse, og det forekommer mig at være et stort tal.

For at komme tilbage til de mislykkede og svært gennemførlige graviditeter, så har det længe været kendt, at laboranter udgør en særlig udsat gruppe. Der er dog ingen tvivl om, at mange erhverv, f.eks. jern- og metal, farve-lak, den kemiske industri m.fl., udgør en fare, både for forplantningsevnen og for muligheden af at gennemføre en graviditet. Dette er bestemt emner, der bør tages op, og som der er begyndt at komme lidt røre omkring.

En arbejdsgruppe i København, bestående af læger fra Institut for Arbejdsmedicin på Københavns Universitet, har netop fået bevilget 160.000 kr. til en stor undersøgelse om laboranternes arbejdsforhold. Endvidere har Lene Zeuthen Heidam i Odense netop lavet en stor undersøgelse om arbejdsmiljø og fosterskader for Kvindeligt Arbejderforbund, Specialarbejderforbundet, Ligestillingsrådet og Arbejdstilsynet, og resultatet af denne undersøgelse er blevet en bog, "Fosterskader og kemikalier i Arbejdsmiljøet", Odense Universitetsforlag.

Der kan ikke herske tvivl om, at det ikke kun er kvinderne, der er udsatte i denne sammenhæng. Som du selv skriver i Adoption og Samfund, er aborthyppigheden hos kvinder, hvis mænd er ansat i visse dele af den kemiske industri, større end hos kvinder med mænd i andre erhverv, og som det fremgår af artiklen i Information, er aborthyppigheden hos kvinder, hvis mænd er narkoselæger, tre gange så stor som ellers.

Hvis man skal komme nogen vegne med disse problemer, bør man nok i første omgang tage det aktivt op på arbejdspladserne. Lave en liste som vi har gjort, og evt. kontakte sin fagforening, hvis tallene ser urimelige ud.

Man skal imidlertid gøre sig een ting klart: Der er fra mange sider fremkommet krav om, at der skal gøres mere for at beskytte gravide på arbejdspladserne. Dette er efter min mening en fejlbedømmelse. Mange årsager til barnløshed, aborter, svært gennemførlige svangerskaber eller misdannede børn, skal søges flere år før den pågældende kvinde blev gravid, og mange af årsagerne skal søges hos faderen.

Hvis man specielt skal beskytte gravide kvinder, vil det resultere i, at arbejdsgiverne efterhånden vil foretrække mandlig arbejdskraft eller kvinder, der er infertile. I USA - i West-Virginia - har der netop været en sag, hvor tre kvinder lod sig overtale til at blive steriliserede, fordi de blev truet med afskedigelse, da de arbejdede med fosterbeskadigende stoffer.

Det må således være et rimeligt krav for både mænd og kvinder: Hvis man arbejder med stoffer, der kan påvirke forplantningsevnen, fostre eller helbredet i al almindelighed, og hvis disse stoffer ikke på nogen måde kan erstattes af andre, ufarlige, så bør de hygiejniske grænseværdier sættes så lavt, at alle mænd, kvinder og ufødte børn kan tåle dem, selv ved daglig omgang over en lang periode.

Helle Bagge"

v/Gerda Skovmand Madsen

Adoptivbørn og sprog.

I forbindelse med det svenske Adoptionscentrums 10 års jubilæum er der i Stockholm blevet afholdt et stort møde, hvor Ingegärd Gardell og professor Ragnhild Söderbergh talte. Ingegärd Gardell talte om sin undersøgelse af adoptivbørn, som tidligere er gennemgået i dette blad. Ragnhild Söderbergh talte om børns sprogudvikling.

Ingegärd Gardell har fundet, at adoptivbørnene i mange tilfælde havde et udmærket fungerende talesprog efter tre måneder i det nye land og efter et år havde alle et godt fungerende og nuanceret talesprog. Men 43% af børnene havde sprogbrist. Hun kalder det brist, fordi børnene ikke har svært ved at lære sproget, men bristerne er opstået, fordi barnet har måttet skifte sprog.

Nu begynder vi at forstå, at det især gælder børn, der har skiftet sprog i alderen 1 1/2 år til 3 år gamle. Det har f.eks. indflydelse på børnenes karakterer i skolen, - de der har sprogbrist, har lavere karakterer i skolen. Ingegärd Gardell fandt også, at de forældre, der arbejdede med barnets sprog, fik de bedste resultater. Det gælder altså om at tale og tale og tale med barnet. Ragnhild Söderbergh fortalte om, hvorledes barnet lærer sit sprog. Det er en meget følsom tid, når barnet skaber sit sprog. Sprogindlæringen starter fra fødslen, hvor barnet reagerer på stemmer, og kontakten med andre er meget betydningsfuld. Ved tre måneders alderen begynder barnet at konversere med pludren, og omkring et års alderen begynder barnet at sige noget, der ligner tale, men blot eet ord ad gangen. Udviklingen går videre, og når barnet har omkring 50 ord begynder det at sætte dem sammen to og to. Netop denne periode er meget sårbar. Den plejer at indtræffe, når barnet er 1 1/2 - 3 år gammelt. Barnet er holdt op med at kopiere og begynder selv at konstruere meninger ved hjælp af sit opsamlede ordforråd. Et barn, der flyttes i netop denne periode, må begynde at indsamle et nyt ordforråd. Ældre børn, fra omkring 4 år gamle, har afsluttet denne kreative proces på deres eget sprog, og bl.a. Ingegärd Gardell's undersøgelse viser, at det er lettere at skifte sprog da.

Men vi kan hjælpe børnene. Ragnhild Söderbergh pegede på, at vi voksne anvender et bestemt sprog til børn i bestemte aldre. Til en 2 årig har vi et særligt tonefald, taler i korte sætninger med enkel grammatik og mange gentagelser og først og fremmest om det, som interesserer barnet. Når man forstår dette, forstår man også, at et barn, der kommer til vort land i denne periode, har brug for ekstra kontakt og stimulation.

Ragnhild Söderbergh mente også, at der kun var få muligheder for, at et barn kunne bevare sit oprindelige sprog, når der ikke var noget at "hænge det op på". Hos større børn kunne det kun bevares, når de var motiverede herfor.

Til dette vil jeg egentlig godt knytte nogle personlige kommentarer. Jeg synes, det er usandsynligt vigtigt, at vi bliver gjort opmærksom herpå. Jeg har selv to piger, der er kommet hertil henholdsvis 3 år 10 mdr. gammel og 4 år og 10 mdr. gammel. Jeg har problemet inde på livet med det ældste barn, der nu er 10 år gammelt og går i 4. klasse. Den yngste, som nu er 8 år, synes jeg ikke har problemet og venter heller ikke, at hun vil få det.

Hos den ældste gjorde jeg meget ud af kontakten på det kropslige plan. Men jeg husker i hvert fald også, at de fleste lægfolk

var meget imponerede over hendes sprog, inden hun kom i skole. Skolegangens start faldt sammen med nr. to's ankomst og var altså meget problematisk for hende. Efter skolegangens start har hendes evne til at udtrykke sig mundtligt vist stadig større og større problemer. Jeg har først betragtet det som tegn på jalousi, især fordi den yngste, så vidt jeg kan bedømme det nu, er meget sprogbegavet. Men nu mener jeg naturligvis, det skyldes det problem, Ingegärd Gardell har belyst, og der hænger jeg i hvert fald indtil videre min hat. - Vanskelighederne viser sig ved, at hun i konfliktsituationer ikke kan finde ord, men slår. Det er dog kun herhjemme. Hun skriger op eller græder fortvivlet, hvis man ikke med det samme forstår, hvad hun mener, selv om hun ikke har udtrykt det med ord, og altså sårner ordet. Jeg har indtryk af, at hun blokerer, hun kan simpelthen ikke finde på ord, men giver sig hen i sit raseri eller sin fortvivelse. I skolen kniber det mere og mere med læsning, men endnu værre er det med hendes stavning. Lektrelæsningen er meget vanskelig. Tidskrævende og konfliktskabende. Jeg har bedt om, at hun kommer til skolepsykolog, selv om jeg nok er klar over, at skolepsykologen formentlig har meget lidt begreb om hendes problem. Jeg læser dagligt lektier med hende. Så vidt muligt undgår vi konflikterne, men det er meget svært. Bøger og blyanter skubbes ned af bordet næsten hver gang. Og det er ikke nogen hyggelig situation. Men for at hun kan komme lidt fremad, læser jeg med hende indtil videre. Hun har dog også aktiver. Hun er dygtig til sport, til alt der skal udføres med hænderne, dygtig til at lege, praktisk, dygtig til at huske, snarrådig. Disse ting opmuntrer jeg hende i. Efter en belastende halv time med lektielæsning i dag, stod jeg tilfældigvis med en strikket hue i hånden, som hun har lavet, og fandt selvfølgelig nogle rosende ord om den. Og hun fortalte glad, at hun nok fik en frø med hjem i dag fra skolen, som hun har syet, og hun er den første, der er færdig med den. Hun var glad og oplivet, da hun gik i skole, stolt over, at hun selv huskede gymnastiktøj og fandt håndklæde frem o.m.m. Men det kræver altså lidt omtanke. Hun har også lært sig noder fantastisk hurtigt og er flink til at spille, både på blokfløjte og klaver.

En lærer i undervisning af fremmedsprogede tilråder også i "Att Adoptera", at man tager sprogbristerne roligt, fremhæver de ting, barnet er dygtig til, og mener så, at det nok skal gå. Men det afhjælper ikke, at jeg er lidt bekymret alligevel. Jeg ved, at barnet skal have fremmedsprog i skolen til næste år, ja, om få måneder. Og både det at kunne læse og udtrykke sig skriftligt, såvel som beherske fremmedsprog betyder meget for mig, og får derfor formentlig også betydning for barnet.

Ind imellem har jeg på fornemmelsen, at hun ikke helt føler, at de regler, der gælder for danske børn, gælder for hende. F. eks. føler jeg ikke, at de sproglige problemer generer hende så meget. Det er i hvert fald først noget det er kommet til efter, at hun er begyndt at skulle skrive selvstændige opgaver, og jeg begynder at forlange, hun skal kunne læse selv. Jeg ved ikke, om dette, at hun er adoptivbarn, gør, at hun føler, der gælder andre regler for hende. Det er i hvert fald et problem, man må være opmærksom på, især nu, hvor hun er i prepuberteten og har vældig brug for at omgivelserne, mig vel især, accepterer hende, for at hun kan udvikle en sikker og selvstændig identitet.

Gerda Skovmand Madsen